

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: The Provincial Library
Cor. Fritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

City

Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК X.

4. 125 (1178).

ВІСНОК, 23. ЖОВТНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, OCTOBER 23rd, 1928.

No. 125 (1178).

VOL. X.

Ку Клукс Клен у Вінніпегу

Кленівський організатор Д. С. Грент промовляв на двох малих мітингах за запрошеннями і дав почин до заснування Ку Клукс Клена. — «Фрі Прес» роздуває цілу аферу до неможливих розмірів у своїй власній інтересі.

Ку Клукс Клен, тайфа чорносопота організації в Злучених Державах, від якогось часу поширила свою діяльність на Канаду і минулого тижня її організатор промовляв на одному мітингу у Вінніпегу і на одному у Норвуді.

Про ці мітинги і взагалі про появу Ку Клукс Клена у Вінніпегу розписалася широко вінніпегська капіталістична газета «Фрі Прес», відома зі своїх ворожих виступів проти українських організованих робітників і комуністичного руху взагалі. Отже, покищо, «Фрі Прес» є одним жерелом, з якого можна довідатися про появу Ку Клукс Клена, бо навіть друга вінніпегська капіталістична газета, «Трибюн», цілком замовчала про цю справу. Так що всі відомості «Фрі Прес» про Ку Клукс Клена треба брати з великою резервою.

Сама собі противорічить.

З того, що пише «Фрі Прес», можна довідатися певно лише про один факт, а саме, що організатор Ку Клукс Клена Д. С. Грент скликав один мітинг за запрошеннями у Вінніпегу, а один у Норвуді, і промовляв на них. Що говорив Грент на цих мітингах, про це вже з «Фрі Прес» докладно не довідатися, бо вона сама собі противорічить. У ранішньому виданні «Фрі Прес» наводило обширну промову Грента на мітингу і подає його слова в знаках наведення, а в вечірньому виданні містить інтерв'ю з Грентом, який заперечує те, що після «Фрі Прес» він мав говорити на мітингу. Також про одну з цих промов пише «Фрі Прес» інакше в одному виданні, а інакше в другім.

Робить аферу сензаційною.

Все це робиться планово, щоб як найбільше написати про Ку Клукс Клена. Це тверджує також той факт, що «Фрі Прес» пише про Клена з великим шумом. Ось наголоски, які виділилися червоними буквами на цілу першу сторону через кілька днів підряд: «Клен грозить рейдами у Вінніпегу», «Ку Клукс Клен обіцяє «вичистити» Вінніпег», «Ку Клукс Клен звернув увагу на Ст. Боніфес», «Пятує організатора Клена як боггуза».

З повищеного читач бачить, що «Фрі Прес» використала придбання кленівського організатора також для своїх особистих цілей. Писати в сензаційній формі кілька днів підряд про появу Ку Клукс Клена і його діяльність у Вінніпегу — це неабиякий бізнес для газети. Кожний з цікавості купить газету і буде її читати. А буржуазній продажній пресі тільки про це й розходить.

Мало учасників на мітингах.

Хоч на обох мітингах кленівського організатора, як пише сама «Фрі Прес», було дуже мало учасників, і хоч капіталістична газета сама роздуває цю аферу дуже широко у своїй власній інтересі, то проте ігнорувати цього явища не можна. Фактом є, що у Вінніпегу заснувалася кленівська організація, бо на мітингах

вписувалися члени і складала вступні вклади. А дія Ку Клукс Клена — в худіганський, звирський спосіб розправлятися з радикальними робітничими провідниками, лічувати Негрів і вести безпошадну боротьбу з жидівським та католицьким населенням. Це все практикує від багатьох років Ку Клукс Клен у Злучених Державах.

Кого Грент атакує.

У своїх промовах Грент звертав головний атак проти Негрів, католиків і Жидів, а також проти всіх чужинців, що не є протестантами. «Фрі Прес» повідомляє, що він казав на вінніпегському мітингу, що у Вінніпегу процвітають злочини, розпуста, гомблярство і корупція і що поліція не старатися викоринити того всього. Якщо поліція не розлічить акції, казав Грент, то Ку Клукс Клен візьме закон у свої руки і сам буде «чистити» місто. Він мав домагатися також усунення шефа поліції Ньютона і мораліти-інспектора Едді, як невідповідних на своїх становищах.

Заперече зв'яз «Фрі Прес».

Пізнавши в інтерв'ю Грент заявив, що він не казав, що Ку Клукс Клен візьме закон у свої руки, ані не домагався усунення шефа поліції Ньютона і інспектора Едді. Натомість він заявив, що Ку Клукс Клен хотів кооперувати з поліцією в «чистині» міста, а зміну в міській адміністрації треба переводити при допомозі «балотбак» (виборчої урни). Котра заява Грента є правдива, а котра брехлива, це знає тільки «Фрі Прес», яка могла закрити в дечім Грента, або й зовсім відумати цілу історію, коли її цього було потрібно.

Влада дивиться крізь пальці.

На всякий випадок, коли-б преса написала, що, наприклад, на комуністичнім мітингу промовець заявив, що комуністи візьмуть закон у свої руки, то він був би негайно арештований. Але на вибрики кленівського організатора, хоч вони і є звернені проти буржуазних законів, та сама буржуазна влада дивиться крізь пальці. Чому? Бо вона знає дуже добре, що Ку Клукс Клен існує для охорони капіталістичного ладу і є зрядням розбещеної буржуазії. Адаже пару років тому сам представник тої буржуазної влади, тодішній мейор міста Веб, говорив публічно на мітингу, що робітничих провідників треба кинути в ріку — і за це йому волос не спаде з голови!

Слово за робітниками.

Від буржуазної влади не можна сподіватися, щоб вона поборювала Ку Клукс Клена. У Злучених Державах, де Клен є сильний, влада ще допомагає йому, бо самі державні урядники, від найвищих до найнижчих, є членами Клена. Обов'язком самого канадійського робітництва є повести рішучу і завзяту боротьбу проти розповсюдження Ку Клукс Клена в Канаді.

ЗАМОВЛЕННЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Підписано контракт на постачання електричного устаткування вартості около \$25,000,000. — С.Р.С.Р. дістав перший довготерміновий кредит в Америці.

НЮ ЙОРК, 17. жовтня. — Міжнародна Електрична Компанія — торговельна корпорація Амторг спільно оголосили вчора підписання шість-річного контракту на постачання електричного устаткування, вартості між 21 а 25 мільонів доларів, для вивозу до Радянського Союзу. Це перший довготерміновий кредит, який дала американська корпорація Радянському Союзу.

торг має закупити протягом двох перших років апарати й матеріали вартості не менше 5 мільонів доларів і не більше 10 мільонів доларів. Перед вивозом матеріалів має бути заплачено 25 проц. суми, а решта має бути покрита прийнятими в банку фактурами протягом п'ятиох років від дня висилки.

Контракт і всі зобов'язання мають безумовну гарантію Радянського Державного Банку.

МЕКСИКАНЦІ ПРОТИ ПРИЇЗДУ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕГІОНЕРІВ.

В місті Мексико арештовано двох комуністів за розліплювання плякатів проти Американського Легіону.

МІСТО МЕКСИКО, 18. жовтня. — Тут арештовано вчора двох комуністів, Гарцію й Ареллано, які наліплювали на будинках плякати. Один з плякатів закликав мексиканський народ показати свою погорду для відвідуючих членів Американського Легіону.

Другий плякат був відкритим листом до посла Радянського Держав, Д. В. Морова, в якому атаковано його і його діяльність та пропонувано, щоб для його власного добра й добра мексиканського народу він повернувся до Злучених Держав. Арештованих обвинувачують в поширюванні бунтівничої пропаганди. Лист до посла Морова, який був написаний по еспанськи, закладає йому інтригування, щоб президент Калес міг даліше «тиранізувати країну».

МІСТО МЕКСИКО, 17. жовтня.

З приводу придбання до Мексика 100 членів Американського Легіону, мексиканська секція Антіімперіалістичної Ліги Америки розліпла по цілмі місті плякати, в яких викриває діяльність Легіону.

Плякати, підписані артистом Дієго Ріверою, секретарем мексиканської секції Антіімперіалістичної Ліги Америки, п'ятують легіонерів як страйколомів і фашистів. Вони були розліплені також на стінах американського консульства та інших публичних будинків.

Легіонери останюються в домі Томаса А. Робінсона, зятя президента Калеса і члена виконавчого комітету Американського Легіону в Мексику. Вони будуть конферувати з Калесом, Портесом Гільом, нововибраним провізоричним президентом, та іншими високими державними урядниками.

РІЖНІ ВІСТІ

ЗАСУД РОБІТНИКІВ НА РОКИ ТЯЖКОЇ ПРАЦІ.

ВАРШАВА. — Військовий суд у Лодзі засудив робітника Антона Шкуду на чотири роки тяжкої праці за участь в мітингу, скликаним комуністичним послом Бітнером. Той сам суд засудив робітника Хаїма Міца на два роки тяжкої праці за розповсюдження комуністичної літератури і вивішення червоного прапора. Інших робітників засуджено в цім суді на два і три роки тяжкої праці за участь у першотравневим святі.

В Новгородку арештовано кілька сот Білорусинів. Як причину цих арештувань польська поліція подає ту саму, що й підчас процесу членів Білоруської Громади: «Шпіонажа в користь чужоземної держави».

НІМЦІ ВІДКИНУЛИ ПОЛЬСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ.

ВАРШАВА, 18. жовтня. — А. Гермес, німецький представник в комісії по виробленню польсько-німецького торговельного договору, доручив польській делегації ноту свого уряду, яка відкидає всі польські пропозиції.

Тому, що в ноті не зазначено, на яких умовах можуть продовжатися дальші перего-

вори, та не подано контр-пропозицій Німеччині, тут уважають, що цім разом торговельні переговори між Польщею та Німеччиною є остаточно перервані. Це може відбитися дуже тяжко на економічнім стані Польщі.

МЕЙОР МЕКЛІН БУДЕ ЗНОВУ КАНДИДУВАТИ.

Теперішній мейор міста Вінніпегу Ден Меклін заявив, що при надходячій міських виборах буде знову кандидувати на мейора. Меклін є членом консервативної партії і був мейором через один рік.

Незалежна Партія Праці номінувала в третій варді аж трох кандидатів на алдерманів, а саме В. Б. Сімсона, Дж. А. Черняка й Д. М. Гункевича. Цього останнього номінувано виключно в тій цілі, щоб розбити голос українських робітників і пошкодити тов. В. Н. Колісникові, теперішньому комуністичному алдерменові. Але даремні зусилля політиків з Н.П.П.

В першій варді Н.П.П. номінувала кандидатом на алдермана В. Б. Лова.

Товариші! Придуйте нових передплачників для «Українських Робітничих Вістей»!

В МАЙНІ ЗАГІНУЛО ДВОХ РОБІТНИКІВ.

ВЕНКУВЕР, 18. жовтня. — Вночі 16. жовтня в майні Пріміер коло Стюарт загинуло двоє майнерів, Джеймс Гантер і Дейвід Дейвіс. Ніхто не був свідком їхньої трагедії, однак уважають, що робітники затрималися за догво в дрефті після підложення динаміту. Гантер оставив вдома і трое дітей у Нью Вестмінстер.

СМІТ РОЗПОЧАВ ГОЛОДІВКУ У ВІЗНИЦІ.

ЛІТЛ РАК, Арк., 19. жовтня. — Як дальший протест проти антиатеїстичних законів в Аркензасі, Чарлс Сміт з Нью Йорку, президент Американського Товариства для Піднесення Атеїзму, розпочав сьогодні голодовний страйк у в'язниці, де він відсиджує грошеву кару в сумі \$25 за агітацію проти антиволюційного законопроекту, над яким мається голосувати при надходячій виборах. За \$25 грошевої карі він має відсидіти 25 днів, себто по одному дню за долар. Як розпочаття голодівки, Сміт відмовився їсти вечеру.

ЗНОВ ЗАВАЛИВСЯ БУДИНОК І ВБИВ РОБІТНИКІВ.

ПАРИЖ, 19. жовтня. — У місті Вінсен завалився підчас будови 7-поверховий апартаментовий будинок. Сім робітників є убитих і 12 заспанних румовищем. Пожарна сторожа і жовніри стараються вилоти засипаних, але нема надії на те, що їх виводуть живими.

Контрактор Провіні, який будував будинок для себе, хотів поповнити самовбивство, але поліція недопустила до цього.

Катастрофа була подібна до тої, що мала недавно місце в Празі, де також завалився 7-поверховий будинок, що був у процесі будови, і згинуло кількадесят робітників.

БОРЮТЬСЯ МІЖ МАКЕДОНЦЯМИ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

БІЛГОРОД, 17. жовтня. — З часу вбивства генерала Протогерева йде безперервний ризня між Македонцями федералістами та самостійниками. До цього часу самостійники убили й повісили 120 федералістів з групи Протогерева.

Міжусобія охопила тепер всю Македонію. Федералісти під проводом молодого вождя Крістофа завзято борються перед самостійниками. Вони добре знають, що не можуть чекати на помилування, коли попадуть до рук групи самостійників під проводом Михайлова.

Македонська ризня легко може викликати конфлікт між балканськими державами.

МІТІНГ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 12. жовтня. — Комуністична Партія Англії відбула успішно масове віче в самім центрі міста на Трафалгарській площі. Ціла величезна площа була вкрита робітничими масами, що прийшли послухати промов комуністичних промовців про біжучі події і майбутні вибори до парламенту. Площа була вкрита червоними прапорами. Промовці спинялися головно на недавній конвенції Партії Праці в Бірмінгемі і пояснювали зібраним робітникам реформістичні гokus - локуси мекдонадців, що знову готуються дірватися до влади.

“ПРАВДА” ЗАКЛИКАЄ ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ ДО СТРАЙКУ.

Центральний орган Всесоюзної Комуністичної Партії п'ятує пепесівців за саботаж генерального страйку.

МОСКВА, 17. жовтня. — Газета «Правда», офіційний орган Всесоюзної Комуністичної Партії, помістила статтю про страйкове положення в Польщі, в якій закликає польських робітників прилучитися до генерального страйку і повести боротьбу проти фашистського провуду пепесівців.

Стаття заявляє, що польський робітничий рух не бачить ще такого страйку за останні 23 роки. Страйк стає загальним і буржуазія та уряд є неспокойні.

«Польська соціалістична партія лютиться, що страйк вийшов поза її границі», каже «Правда». «Пепесівці від-

жили майнерський страйк у всіх вуглевих округах Польщі, щоб не допомогти страйковим текстільним робітникам. Вони все ще пробують спаралізувати страйк.

«Якщо капіталісти запропонують лише трохи більше як 5 проц. підвишки платні, то пепесівці правдоподібно будуть пробувати застановити страйк. Комуністична Партія і пролетаріят Польщі мусять поширити лоджійський страйк на цілу польську робітничу класу, а особливо на робітників Домброви, Горішнього Шлеску і Кракова, а революційна Варшава мусять також прилучитися».

ПОГРОМИ ПРОТИ ЖИДІВСЬКИХ СТУДЕНТІВ НА УГОРСЦІНІ.

БУДАПЕШТ, Угорщина, 19. жовтня. — Фашистські студенти на політехніці напали вчора на жидівських студентів і тяжко їх побили. Багато студентів мали побити голови й порване убрання. Бійка наступила після роздання фашистськими студентами летючок, у яких були доркання, що «на Угорщині є за багато Жидів».

Фашисти вчинили також погром на жидівських студентів у торговельній академії. Кількох студентів відведено до

шпиталю в неспиртомнім стані. БУДАПЕШТ, Угорщина, 20. жовтня. — Студенти університету вшагували тут протижидівські розрухи, бо угорський міністер освіти старався «накинути» ректорові університету 21 більше жидівських студентів, яких було дозволено на підставі законної квоти.

Демонстранти вибили вікна в будинках, де видаються газети, яких власниками є Жиди, та пробували знищити друкарські машини.

УРЯД РУМУНІЇ ПРОГАНЯЄ МАСОВО УГОРСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

БУДАПЕШТ, 16. жовтня. — Румунський уряд видав вчора розпорядок про масове проганяння всіх трансильванських і угорських робітників з Румунії, що відноється до 650,000 робітників і їх родин.

В багатьох округах цей крок уважають рівнозначним з загальним локавтом у цукрової та шкіряній індустріях, де є занята більшість цих робітників, і драстичною спробу з боку уряду зустрінути тяжку економічну кризу.

Судьба цих тисячів робітників буде дуже тяжка, бо нема ніякого застереження, що вони дістануть як інше заняття, і проблематичним є, чи угорський уряд дозволить їм перейти до рідного краю.

КИТАЙ ВИСЛАВ НОТИ. ШАНГАЙ, Китай, 19-го жовтня. — Ц. Т. Ванг, націоналістичний міністер закордонних справ, вислав ноту до договірних держав, в якій домагається, щоб вони негайно зреклися екстериторіальних прав у Китаю.

ПОЛЬСЬКІ СУДИ ВИДАЮТЬ ТЯЖКІ ПРИСУДИ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

ЛЬВІВ. — Дня 3. вересня перед польським судом у Львові відбулася розправа проти Станіслава Пенцюнка, металіста з Варшави, та Сальомея Карньоль, абсолютвентки гімназії зі Львова.

Акт оскарження закидав їм, будьтоби С. Пенцюнок дня 28. квітня ц. р. привіз до Карньольової дві валіззи з комуністичною літературою і лишив їх у неї. Присяжні судді затвердили вину з \$65. (антидержавна агітація друком), а трибунал засудив Пенцюнка на 10 місяців тюрми, а Карньольову на три місяці.

Слід згадати про поступовання варшавської поліції зглядом С. Карньольової. Арештовано її в кілька днів по

пологах і разом з дитиною тримали її хорою понад чотири місяці в тюрмі.

Дня 4 і 5. вересня відбулася розправа проти 27-літнього пекаря І. Фльога, 21-літнього поденного робітника Самуеля Маргуліса, В. Гольдфарба та 16-літньої кравецької учениці А. Гольдфарбівної, яким закидувано злочин з \$58. (головна зрада), та лекарьського робітника Макса Швіммера за те, що він не доносів владі, що будьтоби вище згадані мали провадити антидержавну роботу. Фльога засуджено на 5 літ тюрми, Гольдфарба і Швіммера на 10 місяців, Маргуліса на 8 місяців тюрми, а Гольдфарбівну звільнено.